

nyével együtt lépne elő. Hatástalan lenne például a pszichoanalitikus sürgetése: „Változtassa meg az életét! Ha (megváltoztatná, és) megszabadulna neurózisától, akkor a történeteket úgy értené, ahogy én!” Ha páciense nem igyekezne életét megváltoztatni, akkor egyáltalán nem kérte volna a pszichoanalitikus segítségét. De nem azért fogadja el a követelményt, mert belátja, hogy a pszichoanalitikus érvelése és következtetései helyesek. A követelménnyel kapcsolatos döntése független attól, hogy miképpen ítéli meg a felhozott érveket és a levont következtetéseket. A beszédzárlat két verziója között nem is tudna különbséget tenni, ha a követelménnyel együtt hallaná őket. Hiszen ha sikerül is az életét megváltoztatnia, attól még könnyen lehetséges, hogy nem úgy fogja érteni a történeteket, mint a pszichoanalitikusa. A követelmény tehát akkor hatásosabb, ha legalább ideiglenesen a háttérbe szorul, és rejtett marad.

Akkor viszont mit értünk el vele, hogy felszínre hoztuk azt a követelményt, amely minden mély interpretációnak rejtett kiindulási tétele? Talán csak annyit, hogy ha az értelmező és az értelmezett egyaránt tisztában van a követelménnyel, akkor tisztességesebbé válhat a játszma. Az értelmező többé nem hivatkozhat arra, hogy mindenki egyetért vele, aki a körülményeket ismeri és értelmes, vagy hogy mindenkinek hozzá hasonlóan kell gondolkodnia, aki az igazat keresi és a jót akarja, hiszen olyasmit követel, amit csak az fogadhat, illetve utasíthat el, akinek címezték. Ő pedig – a címzett vagy az értelmezett – nem hivatkozhat többé arra, hogy visszaéltek a bizalmával, vagy erőszakot tettek rajta, hiszen egyes-egyedül rajta múltott, ha egy mély interpretáció versenyben maradt, és esélyes jelölt lett arra, hogy önértelmezésének tekintsék.

Rába György

A LÍRA LOGIKA

Előkaptam messze hordó tusátlan kibiztosítatlan puskámat
 elsütöttem alakatlan testetlen árnyéktalan célpontomra
 elejtettem a vérző zokszótlan láthatatlan vadat
 vállamra vetettem szellőktől csöpögő súlyos zsákmányomat
 fal nélküli ablaktalan otthonomba visszatérve
 szén és fa híján leheletemmel tüzet élesztettem
 az áttetsző porhanyós sültet anyagtalan táltra löktem
 bal kezemmel forgatva jobбомmal markolva a levegőt
 jóízűen falatoztam azt ami öt érzékkel föl nem érhető
 pukkadásig jóllaktam az éhen versenyt táogatók közt
 hosszan ejtőztem darabokban szanaszét heverő ágyamon
 s nyitott szemmel végigaludt álmomból ébredve
 készülődöm egyetlen naptárban sem jelölt próbatéletemre
 most aztán hős vadásznak mesterlövésznek süvegelhetek

LÍRAI FÉNYKÉPALBUMBAN LAPOZGATVA

Nini ez a huszonéves zöldfülű szenvedő
38 fokos apró hőjét s kórházi asszonytalanságát
hetedhét határig jajongta
itt meg pár évvel későbbi tiráda
a piros betűs önkívületről
telt csípőjű szederkék mellbimbójú aktban
ünnepelte a csodatétel forrását
majd egy nap zokogva hagyta faképnél
aztán évtizedekig eszébe sem jutott
emitt a földi örök élet idillje
háttérnek palackzöld tavat pettyező vitorlás
epikai hitelül madársuhanások árnya alatt
a boldog perc ikrásodásában reménykedő pár
következik álmatlan test fölött az éjszakában
ragadozó fogak félelmetes ropogtatását
festői szavakkal hessentgető ráolvasás
mennyi dédelgetni való jámbor kísérlet
felső foknak hitt tapasztalatok kiéneklése
ma már a lázat áriává fokozó gesztusban
a hús működésének csele érdekelne
a szerenádban az ármányos természet csapdája
nagyító alá vonnám a tóparti délutánt
és főként élvezőjének önáltató káprázatát
s tudásom bonckésével föltárni vágyom
mi a csuda rémítette szendvics nappalok éjjelében
akit a fellebbezhetetlen homály farkasétvágya vár

AZ ÜSTÖKÖS

Torokfojtó meglepetés
gyászkeretes pillanatában
önmagamból kiszigetelve
varázsütésre kővé váltan
önkény pisztolycsöve előtt

egy holtak hitt szempárba nézve
mosoly révéből elsodortan
a fölforró test örvényébe
mindennapjaim tetszalottja
kilépnem így párszor a létből
halállal rokon otthonokba
egy üstökös jöttével ért föl

Babics Mihály

A TUDOMÁNY

A tudomány vagyok, az újkor tudománya.
Isten felé törő, vakmerő tudomány.
Minden fény rajtam él. Elizeus olaján.
A tudomány vagyok. Örökös aranybánya.

Csillag ha ragyog is, a sötétség leánya:
Felkelő nap vagyok csillagok alkonyán.
Isten ellen törő, isteni tudomány.
Tenger, mely habjait föl az egekre hányja.

Mustár... égő bokor... fa, melynek nincsen árnya,
A kék börtönön át új bábeli torony.
És nem lesz nyelvzavar, mert minden nyelvet értek.

A tudomány vagyok, erénynél dicsőbb vétek,
Enyim a jövőendő, enyim a hatalom.
A tudomány vagyok, az újkor tudománya.